

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ-สังคมของระเบียบเศรษฐกิจ

ตะวันออก-ตะวันตก ในแขวงสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้เขียน

นางสาวศิริรัตน์ กุศล

ปริญญา

เศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ศ.ดร.ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ศ.ดร.ปีเตอร์ เอช คาลคินส์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รศ.ดร.กาญจนา โชคถาวร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระทบ ณ เวลาปัจจุบันของทางหลวงเชื่อมระหว่างเมืองน่านาประเทศ ต่อรายได้ ความยากจน การพัฒนาธุรกิจ รวมถึงการค้าในแขวงสะหวันนะเขตของประเทศลาว และนำเสนอแผนกลยุทธ์เพื่อสร้างผลประโยชน์สุทธิในเชิงพัฒนาต่าง ๆ ให้บังเกิดมากที่สุดแก่เศรษฐกิจของแขวงสะหวันนะเขตจากการสร้างและเปิดเส้นทางหลวงเศรษฐกิจเชื่อมโยงเมืองสำคัญต่าง ๆ ในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงในแนวตะวันออก-ตะวันตก ดังนั้นงานวิจัยที่ดำเนินจึงมุ่งเน้นในประเด็นและสาระหลักดังต่อไปนี้

ลำดับแรกคือ งานวิจัยได้เน้นถึงปัจจัยหลักที่มีผลต่อความยากจนในแขวงสะหวันนะเขตและโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำรวจถึงความไม่เสมอภาคทางรายได้ในเขตพื้นที่เมือง เขตพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบท และเขตพื้นที่ชนบทภายในแขวง โดยใช้ดัชนีตัวชี้วัดความยากจนและแบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอยเป็นเครื่องมือในการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า คราวเรือนชาวลาวยังคงเผชิญภาวะความยากจนและความไม่เท่าเทียมกันทางรายได้ และทุกข์ทนกับความขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน และยังมีขีดความสามารถของตนเองต่ำในการหารายได้ ดังนั้นพื้นที่แขวงนี้จึงยังคงได้รับผลประโยชน์น้อยกว่าโครงการเส้นทางหลวงเศรษฐกิจอนุภาคกลุ่มน้ำโขงแนวตะวันออก-ตะวันตกเมื่อเปรียบเทียบกับเมืองหลักอื่น ๆ บนเส้นทางนี้ในประเทศเพื่อนบ้าน

ต่อมาเป็นการใช้วิธีการทางเศรษฐมิติแบบสมการการถดถอยที่ไม่สัมพันธ์กันตามโลภภายนอกเพื่อทราบถึงสภาวะความอยู่ดีมีสุขและมาตรฐานความเป็นอยู่ซึ่งเป็นตัวกำหนดหรือสะท้อนถึงค่าใช้จ่ายของแต่ละครัวเรือนในแขวงสะหวันนะเขต ผลการศึกษากครั้งนี้มีความสำคัญประการหนึ่ง โดยได้แสดงให้เห็น

เห็นว่า งานศึกษาวิจัยทางเศรษฐศาสตร์เท่าที่ผ่านมา ตลอดจนทฤษฎีเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปยังมิได้ให้แนวทางชี้แนะที่เพียงพอสำหรับการสร้างและกำหนดนโยบายการพัฒนา ภายใต้บริบทที่จำเพาะของแขวงสะหวันนะเขต ดังนั้นจึงมีนัยยะว่า รูปแบบงานวิจัยดังนำเสนอในคุณูปานนี้ นับว่าสำคัญที่จะนำมาใช้กับระบบหรือภาคเศรษฐกิจในระยะกำลังพัฒนา

ลำดับที่สามเป็นการใช้หลักเศรษฐมิตีด้วยแบบจำลองโลจิสติกและโพรบิทเพื่อระบุและทดสอบความสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับปัจจัยหลักที่มีผลต่อความยากจน โดยจำแนกตามตำแหน่งพื้นที่ตั้ง การศึกษาพบว่า ขนาดของครัวเรือน ระยะห่างจากเส้นทางหลวงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก ขนาดการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร และการทำงานในภาคเกษตรกรรมเป็นสาเหตุของความยากจนของครัวเรือน นอกจากนี้โอกาสทางเศรษฐกิจของแต่ละครัวเรือนจะแตกต่างกันอย่างมากเป็นไปตามลักษณะส่วนบุคคลของหัวหน้าครัวเรือน

ลำดับที่สี่คือการสร้างตารางบัญชีภายในสังคมขึ้น เพื่อให้เข้าใจลึกซึ้งถึงภูมิหลังในภาพรวมในอันที่จะวางกลยุทธ์พัฒนาเศรษฐกิจและกำหนดนโยบาย และเพื่อใช้ข้อมูลมาคำนวณหาตัวคูณจากการลงทุนของแต่ละภาคส่วนสำหรับใช้เปรียบเทียบให้เห็นถึงผลกระทบโดยรวมของการเพิ่มขึ้นของผลิตผลในภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่งที่มีต่อส่วนอื่นๆของระบบเศรษฐกิจ นอกจากนั้นยังมีการใช้โปรแกรมเชิงเส้นเพื่อคำนวณหาจุดที่เศรษฐกิจท้องถิ่นสามารถทำการผลิตได้สูงสุดภายใต้เงื่อนไขข้อจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่ สำหรับใช้เป็นกรอบวางแผนดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ จากการจำลองสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ได้ผลลัพธ์ที่สามารถใช้ประกอบข้อเสนอแนะอันหนักแน่นได้ว่า รัฐบาลลาวควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษา เพราะความรู้เป็นหนึ่งในสองเงื่อนไขสำคัญที่ต้องมีมาก่อน ก่อนที่จะประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของพระมหากษัตริย์ไทยซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐาน “ความสมดุล” หรือ “ความพอเพียง”

และท้ายสุดเป็นการทำข้อเสนอแนะที่สามารถปฏิบัติได้ ทั้งในระดับนโยบายสาธารณะและในการพัฒนาธุรกิจและบริการของเอกชน ให้แขวงสะหวันนะเขตกลายเป็นจุดหยุดแวะและศูนย์กลางทางพาณิชย์แห่งหนึ่งบนเส้นทางหลวงเศรษฐกิจเชื่อมโยงเมืองหลักของนานาประเทศอนุภาคลุ่มน้ำโขงแนวตะวันออก-ตะวันตก และให้ปรับแนวปฏิบัติต่าง ๆ สู่หลักปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ของไทย ผลจากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลลาวจำเป็นต้องพยายามที่จะสร้างแบบจำลองทางเศรษฐกิจและใช้ให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้เงื่อนไขบังคับตามหลักปรัชญา สำหรับใช้เป็นกรอบพัฒนาแผนที่ถูกต้องและมีบูรณาการซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องของ “ความสมดุล” หรือ “ความพอเพียง” ของพระมหากษัตริย์ไทย นอกจากนี้ การเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตลอดแนวสองข้างทางหลวงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก นับว่าเป็นหนึ่งในเรื่องสำคัญอันดับต้นๆ ที่จะช่วยลดภาวะความยากจน และเท่ากับการเตรียมพร้อมสำหรับการเติบโตของการค้าและการลงทุนในอนาคต

Thesis Title	The Socio-economic Impacts of the East-West Economic Corridor in Savannakhet, Lao People's Democratic Republic		
Author	Ms. Siwarat Kusol		
Degree	Doctor of Philosophy (Economics)		
Thesis Advisory Committee	Prof. Dr. Songsak Sriboonchitta Prof. Dr. Peter H. Calkins Assoc. Prof. Dr. Kanchana Chokethaworn Advisor Co-advisor Co-advisor		

ABSTRACT

This dissertation aims to evaluate the impacts to date of roads on income, poverty, business development and trade; and to propose a strategic plan for maximizing the net developmental benefits from the EWEC for the Savannakhet economy. In doing so, the research objectives will be focused on the following:

First, the work pinpointed the key factors affecting poverty in Savannakhet province and specifically explored income inequality in urban, semi-urban and rural areas within the province. We employed the poverty index and the regression analysis model to find out the result. The results reveal that households face poverty and inequality of income. They still suffer from lack of the infrastructure and have weaker income earning capacity. Then, this province remains getting less benefit from the EWEC program compared to neighboring countries.

Second, we employed the econometric technique seemingly unrelated regression to explore the conditions of well-being and living standards which determine household expenditures in Savannakhet Province, PDR Lao. The important result implies that the previous literature and broad economic theory are inadequate guides to development policy formulation for the specific context of Savannakhet; and that the research perspectives adopted in this dissertation are often essential in the case of developing economies.

Third, we employed the econometric technique namely the Logit and Probit models to identify, sign, and test the significance of the key factors that might affect poverty by

location and well-being subgroup among the urban, semi-urban and rural populations of Savannakhet. We found that household size, distance from the EWEC, agricultural landholding and working in the agricultural sector are causes of household poverty. Moreover, economic opportunities vary widely for any given characteristic of the household head.

Fourth, we constructed and employed a Social Accounting Matrix (SAM); to gather insights for economic development strategy and policy formulation. We applied and compared investment multipliers, to visualize the total effects of increasing the output of a given sector on all other sectors of the economy; and linear programming, to optimize the provincial economy subject to resource constraints and provide the corresponding implementation plan. Several simulations point to a strong recommendation that government should focus on promoting education, as knowledge is one of the two essential pre-conditions of applying the philosophy bestowed by the King of Thailand based on “balance” or “sufficiency.”

And finally, we make practical recommendations for both public policy and the private business and service development of Savannakhet as a stopping point and commercial hub along the EWEC that are aligned with the King’s Philosophy. The optimal result shows that Laotian government must attempt to construct and optimize a model of the economy under the constraints of philosophical principles in order to develop an integrated and correct plan consistent with the King of Thailand’s concept on “balance” or “sufficiency.” Furthermore, accelerating the development of infrastructure along both sides of the EWEC in the Savannakhet portion is one key priority for helping reduce local poverty, and can also be a preparation for accommodating the growth of trade and investment in the future.